

Euroopan unioni
Euroopan sosiaalirahasto

ESR-PROJEKTIN LOPPURAPORTTI

Ohjelmakausi 2007 - 2013

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispvm	25.08.2014	Diaarinumero	ESAELY/182/2014
Käsittelijä	Kimmo Kettunen	Puhelinnumero	295026161
Projektkoodi	S11867	Tila	Valmis 10.09.2014

1. PROJEKTIN PERUSTIEDOT

Projektin nimi	Metsäpalveluyrittämisellä työpaikkoja ja palveluja maaseudulle
Ohjelma	Manner-Suomen ESR-ohjelma
Ohjelman osio	Itä-Suomen suuralueosio
Toimintalinja	1 : Työorganisaatioiden, työssä olevan työvoiman ja yritysten kehittäminen sekä yrittäjyyden lisääminen
Projektityyppi	Projekti, jossa on henkilöitä mukana
Vastuuviranomainen	Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Aloituspäivämäärä	02.01.2012
Päättyispäivämäärä	31.05.2014

2. PROJEKTIN TOTEUTTAJAN TIEDOT

Toteuttajan nimi	Suomen metsäkeskus, Julkiset palvelut, Pohjois-Karjala		
Projektin vastuuhenkilön nimi	Leila Laukkanen		
Sähköpostiosoite	leila.laukkanen@metsakeskus.fi	Puhelinnumero	0500245513

3. LOMAKKEEN TÄYTTÄJÄN TIEDOT

Täyttäjän nimi	Leila Laukkanen		
Sähköpostiosoite	leila.laukkanen@metsakeskus.fi	Puhelinnumero	0500245513

4. PROJEKTIN LÄHTÖKOHTA, TAVOITTEET JA KOHDERYHMÄ

Metsäalalla tapahtuneen ja yhä jatkuvan rakennemuutoksen seurauksena metsäalan organisaatiot ovat lähes kokonaan luopuneet palkkalistoilla olevan metsurityövoiman käytöstä. Metsätöiden toteutus on ulkoistettu metsäpalveluyrityksille. Samaan aikaan metsänomistajakunta kaupungistuu ja keski-ikä nousee. Näin ollen metsänomistajien oma työpanos metsien hoidossa vähenee koko ajan. Metsänhoidon taso laskee ja hoitorästit kasvavat. Uusia metsäpalveluyrittäjiä tarvitaan lisää ja jo olemassa olevien yritysten vahvistumista tarvitaan. Metsissä riittää työtä, tekijöitä puuttuu.

Metsäpalveluyrittämisellä työpaikkoja ja palveluja maaseudulle -projekti on rahoitettu Manner-Suomen ESR-ohjelmasta, toteutusaika on 2.1.2012 - 31.5.2014. Projektin muina rahoittajina olivat kehittämissyhtiöt Josek ja Ketä, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja Pohjois-Karjalan maataloussäätiö. Projektissa työskenteli projektipäällikkö Leila Laukkanen, projektityöntekijä Reeta Piikki ja projektisihteeri Marja Heikkinen. Hankkeen toteutusaikana ovat aikaisemmin projektityöntekijänä työskennelleet myös Janne Leppänen ja Pertti Heinonen. Lisäksi asiantuntijoina ovat koulutuksissa työskennelleet useat metsäkeskuksen toimihenkilöt.

Projektin lähtökohtana oli saada lisää uusia metsäpalveluyrittäjiä maakuntaan sekä parantaa jo olemassa olevien metsäpalveluyritysten elinvoimaisuutta tarjoamalla koulutusta ja konsultointia. Kasvuhaluista yrityksiä myös rohkaistiin palkkaamaan lisätyövoimaa. Uusille toimijoille on tilaa markkinoilla.

Kohderyhmänä olivat metsäpalveluyrittäjät, metsäpalveluyrittäjyydestä kiinnostuneet ja maatilataloutta monialaistavat henkilöt (ml osa-aikaviljelijät).

Projektin tavoitteina oli saada mukaan 20 yritystä ja 60 henkilöä. Uusia työpaikkoja tavoiteltiin saatavan 10 ja uusia yrityksiä 4. Osallistujien koulutuspäivien määrätavoite oli 840.

5. PROJEKTIN TOTEUTUS JA YHTEISTYÖ

1. Ohjausryhmä

Projektin ohjausryhmä koostui ELY-keskuksen, kuntarahoittajien (Kehittämiskeskukset Josek ja Keti), metsäpalveluyrittäjien, koulutuskuntayhtymän, metsäteollisuuden, metsäkeskuksen (nyk. Otso Metsäpalvelut) ja ammattikorkeakoulun edustajista. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimi Juhani Mäkinen Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Valtimolta. Ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa. Ohjausryhmä toimi innostuneesti ja toi projektin toteutukseen arvokkaita ideoita ja suuntaviivoja.

2. Yhteistyökumppani-projektit

Metsäkeskuksen hallinnoimien kehittämisprojektien, Biomass2- ja Metsäala ammatiksi -projektien kanssa yhteistyö on ollut joustavaa. Biomass2-projektin edustajat ovat olleet metsäpalveluyrittäjyystilaisuuksissa mukana kertomassa bioenergia-alan yrittäjyydestä ja Metsäala ammatiksi -projektin kanssa on järjestetty nuorten yrittäjiksi aikovien kesätyöpilotoinnin koulutustilaisuuksia.

ProAgrian ja Ketin Masva-hankkeen kanssa on tehty yhteistyötä. Ketin Akseli-hankkeen kanssa on pidetty yhteisiä ideointipalavereita. Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen Pk-yritysten kehittämisohjelmat ja palvelut -hankkeen kanssa yhteistyössä järjestettiin Pienen yrityksen talouskurssi. Suomen metsäkeskuksen Kainuun, Etelä-Pohjanmaan ja Lounais-Suomen alueyksikköjen hallinnoima Metsäpalveluyrittäjyys kasvuun -esiselvityshanke on ollut tärkeä yhteistyökumppani ajatellen tämän projektin jatkuvuutta.

Esiselvityshankkeessa selvitetään metsäpalveluyrittäjien koulutustarvetta valtakunnallisesti sekä suunnitellaan yrittäjille suunnattavia koulutuspalveluja. Pohjois-Karjalan hankkeen kokemukset toimivat esiselvityshankkeelle pilottina ja hyvinä käytänteinä.

3. Muut yhteistyökumppanit

Projektin toteutuksessa ovat olleet yhteistyökumppaneina mm. Karelia ammattikorkeakoulu, Pohjois-Karjalan Ammattiopisto Valtimo, UPM Metsä, MetsäGroup, Stora Enso, Metsäpalvelu Turunen, Mhy Pohjois-Karjala, Metsäntutkimuslaitos, Otso Metsäpalvelut, Pohjois-Karjalan Uusyrityskeskus, Metsäpalvelu Matti Salmela, Metsäpalvelu Markku Suomalainen, Savotta-apu, Metsäpalvelu Tauno Kotiluoto, Tradella Oy ja Itä-Suomen Metsätoimistot Oy.

4. Yhteistyön onnistuneisuus

Kaikkien yhteistyökumppaneiden kanssa on yhteistyö ollut sujuvaa ja tuloksellista. Metsäpalveluyrittäjyyden vahvistaminen on kaikkien metsätoimijoiden yhteinen asia, tekijöitä metsissä tarvitaan.

6. JULKISUUS JA TIEDOTTAMINEN

Metsäpalveluyrittäjyys-projekti on esitelty metsäkeskuksen internet-sivuilla. Hankkeesta on julkaistu viisi artikkelia: Sanomalehti Karjalaisessa kaksi uutista "Nuorille kesäksi raivaussaha" ja "Mielenkiintoisia töitä riittää", Vaarojen Sanomissa yksi ("Metsissä on töitä") ja Metsätalous-lehdessä kaksi uutista "Töitä riittää, riittääkö kasvuhalu" ja "Tavoitteena työtä ja hyvinvointia"). Lisäksi hanke on esitelty Kansallinen metsäohjelma 2015, Hyvät käytännöt -julkaisussa. Projektin koulutuksista on julkaistu uutiset Suomen metsäkeskuksen internet-sivuilla sekä intranet-sivuilla. Projektin esitteet olivat jaossa metsäkeskuksen osastolla Silva Metsänäyttelyssä 2013. Hankkeen koulutuksista on ilmoitettu sekä Sanomalehti Karjalaisessa että kunkin koulutustapahtuman alueen paikallislehdissä. Hankkeen kohderyhmästä on perustettu metsäkeskuksen asiakashallintaan jakelulista. Kaikista koulutuksista ja hankkeen tapahtumista on tiedotettu kohderyhmälle pääasiassa sähköpostilla ja tekstiviesteillä, tarvittaessa myös kirjeitse.

6.1 Projektin mahdollinen internet-osoite

7. ONGELMAT JA SUOSITUKSET

Projektin toteutuksen ensimmäisenä vuonna 2012 suurimpana ongelmana koettiin rahoituksen saamisen haasteellisuus. Hankesuunnitelmassa ja rahoitushakemuksessa osallistumismaksuina kerättävän yksityisen rahan määrä (24 000 €) ei ollut realistinen, koska laskelma perustui siihen, että yrittäjät sitoutuvat käymään projektin jokaisessa järjestettävässä koulutuksessa. Käytännössä metsäpalveluyrittäjät harkitsevat hyvin tarkasti sen, mihin koulutukseen heillä on aikaa lähteä. Yrittäjät eivät helposti sitoudu pitkäkestoisiin, useita osioita sisältäviin koulutuksiin. Näin ollen osallistujamäärät kussakin koulutuksessa jäivät reilusti alle tavoitellun 60 henkilön. Myös kuntarahan saaminen tuotti ongelmia, vasta aivan vuoden 2012 lopussa kehittämissyhtiöt myönsivät tarvittavan määrän kuntarahoitusta. Rahoituksen hakeminen sitoi hankehenkilöstön resursseja paljon ensimmäisenä toteutusvuonna. Kesäkuussa 2013 ELY-keskus myönsi projektille lisärahoitusta nostamalla ESR- ja valtionrahoitusosuuden 70 %:sta 85 %:iin sekä samalla myönsi hankkeen toteutukselle jatkoajan 31.5.2014 saakka. Tämä päätös helpotti hanketyötä, näin saimme keskittyä itse toteutukseen, eikä yksityisrahoituksen metsästyksen.

Metsäpalveluyrittäjien saaminen koulutuksiin on haasteellista. Suurin osa on pieniä yhden tai muutaman henkilön yrityksiä, joiden on tarkkaan harkittava, mikä aihe on yrittäjille niin tarpeellinen, että päivän voi uhrata koulutukseen. Monet työtekniikkaan ja maastotyöhön liittyvät koulutukset on järjestettävä lumettomana aikana, ja silloin yrittäjät ovat kiireisimpiä. Yrittäjien kannalta parhain koulutusten järjestämisaika olisi sydäntalvella. Toisaalta taas metsäkoneyrittäjien talvikausi on kiireisintä työaikaa, joten heille talvi ei ole paras ajankohta.

Metsäkeskuksen organisaatiomuutoksen myötä syntynyt henkilöstöresurssien niukkuus on myös tuonut

haasteita projektin toteutukseen. Projektityöntekijä on vaihtunut useasti, ennen Reeta Piikkiä kaksi aikaisempaa on siirtynyt toisiin tehtäviin. Myös metsäkeskuksen ja ProAgria Pohjois-Karjalan järjestämä Silva Metsänäyttely 2013 sitoi puolen vuoden ajan hankehenkilöstön resursseja. Jatkossa hallinnoitavien projektien toteutukseen voikin suositella, että projektissaan ainakin yhden henkilön pitäisi voida tehdä projektityötä kokopäiväisesti, näin muut velvoitteet eivät hankaloittaisi hanketyötä.

8. PROJEKTIN TULOKSET

Projektin puitteissa on järjestetty vv. 2012-2014 aikana koulutuksia seuraavasti:

- Kestävän metsätalouden rahoituslain koulutus 29.5.2012
(Kouluttajina metsäkeskuksen asiantuntijat)
- Nuorten kesätyöpilotin raivaussahakoulutus 27.6.2012
(Kouluttajana 4H-piirin Vihermestarit-projekti)
- Metsäpalveluyrittäjyysinfotilaisuus Kiteellä 23.10.2012
(Kouluttajina metsäkeskuksen ja Uusyrittäjäkeskuksen asiantuntijat sekä metsäpalveluyrittäjä)
- Metsäpalveluyrittäjyysinfotilaisuus Polvijärvellä 30.10.2012
(Kouluttajina metsäkeskuksen ja Uusyrittäjäkeskuksen asiantuntijat sekä metsäpalveluyrittäjä)
- Metsäpalveluyrittäjyysinfotilaisuus Joensuussa 3.12.2012
(Kouluttajina metsäkeskuksen ja Uusyrittäjäkeskuksen asiantuntijat sekä metsäpalveluyrittäjä)
- Metsäpalveluyrittäjyysinfotilaisuus Juuassa 15.1.2013
(Kouluttajina metsäkeskuksen ja Uusyrittäjäkeskuksen asiantuntijat sekä metsäpalveluyrittäjä)
- Pienen yrityksen talouskurssi 19. ja 26.2.2013 (suoritteet ELY-keskuksen hankkeella)
(Kouluttajina Pk-yritysten kehittämisohjelmat ja palvelut -projekti sekä Aventur Partners Oy)
- Juurikäävän torjuntakoulutus 15.5.2013
(Kouluttajina metsäkeskuksen ja Metlan asiantuntijat)
- Tforest-koulutus nuorille kesätyöläisille 23. ja 29.-30.7.2013
(Kouluttajina metsäkeskuksen metsäpalveluiden asiantuntija)
- Metsälain muutokset -koulutus 19.11.2013
(Kouluttajina metsäkeskuksen asiantuntijat)
- Työmaahinnoittelu ja omavalvonta metsänhoitotöissä 28.11.2013
(Kouluttajina Ammattiopisto Valtimon asiantuntijat ja metsäpalveluyrittäjä Tauno Kotiluoto)
- Oman osaamisen tuotteistaminen, viestintä ja markkinointikoulutus 3.12.2013
(Kouluttajina Tradella Oy:n asiantuntijat)
- Puutavaran mittauslaki- ja metsätuholakikoulutus 4.12.2013
(Kouluttajina metsäkeskuksen ja Metlan asiantuntijat)
- Metsään.fi ja metsätietolakikoulutus 10.12.2013
(Kouluttajina metsäkeskuksen asiantuntijat)
- Metsäalan ammattiosaamista tukevia koulutusosioita Ammattiopisto Valtimolla 8 eri kurssia vuoden 2013 aikana, projektissa mukana olevat ovat olleet tutkintoon johtavan koulutusryhmän mukana
- Eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatus -seminaari 16.1.2014
(Kouluttajina metsäkeskuksen ja Metlan asiantuntijat)
- Metsäpalveluyrittäjien verkostoitumisen keskustelutilaisuus 18.2.2014 Tohmajärvi (alustajina

metsäkeskuksen projektihenkilöstö ja metsäpalveluyrittäjä Matti Salmela)

- Metsäpalveluyrittäjien verkostoitumisen keskustelutilaisuus 20.2.2014 Kontiolahti (alustajina metsäkeskuksen projektihenkilöstö ja metsäpalveluyrittäjät Matti Salmela ja Markku Räsänen)

- Eri-ikäisrakenteisen metsän kasvatus -seminaari 25.2.2014

(kouluttajina metsäkeskuksen ja Metlan asiantuntijat)

- Uudistuneet metsänhoitosuosituksien koulutus 25.3.2014 Tohmajärvi

- Uudistuneet metsänhoitosuosituksien koulutus 26.3.2014 Nurmes

- Uudistuneet metsänhoitosuosituksien koulutus 28.3.2014 Joensuu

Projektin indikaattoreissa ei koulutustapahtumien määrä ole seurattava tavoite, mutta suunnitelman mukaan järjestetään 12 koulutustilaisuutta, näin ollen tavoite on ylitetty 21 kpl:een toteutumalla. Tämän lisäksi Amo Valtimon koulutuspäivät, joihin on voinut osallistua kukin tarpeidensa mukaan.

Seurattavista tavoitteista projektiin mukaan tulevien yritysten tavoite on 20 yritystä, toteutuma on 34 yritystä ja 4 organisaatiota.

Projektissa aloittavien henkilöiden määrätavoite on 60, toteutuma on 101.

Uusia työpaikkoja tavoitellaan 10, toteutuma on 10. Uusia yrityksiä tavoitellaan 4, toteutuma on 8.

Osallistujien henkilökoulutus- ja henkilötyöpäivien tavoite on 840, toteutuma on 212 päivää. Tämä tavoite todettiin jo ensimmäisessä ohjausryhmän kokouksessa ylimitoitetuksi ja mahdottomaksi saavuttaa.

Koulutuspäivien tavoite oli asetettu olettamalla jokaisen projektiin mukaan lähtevän käyvän kaikissa järjestetyissä koulutuksissa. Näinhän ei käytännössä tapahdu, vaan yrittäjät ja yrittäjiksi aikovat punnitsevat hyvin tarkasti itselleen tärkeät koulutukset ja osallistuvat vain niihin. Yrittäjät eivät sitoudu helposti pitkiin koulutuksiin, koska jokaisesta koulutuspäivästä maksetaan osallistumismaksu sekä saamatta jäävä tulo.

Projektin järjestämistä koulutustilaisuuksista on kerätty osallistujapalautetta. Palautteiden keskiarvo on 4,3 eli hyvä. (Asteikko 1-5, 1= erittäin huono, 5= erittäin hyvä)

9. PROJEKTIN INNOVATIIVISUUS

Yhteistyö eri projektien kesken on ollut ennakkoluulotonta. Suomen metsäkeskuksen hallinnoima Metsäpalveluyrittäjyys kasvuun -esiselvityshanke hyödyntää tämän hankkeen kokemuksia ja käytänteitä omassa työssään.

Myös yhteistyö Ammattiopisto Valtimon kanssa on ollut uusia uria avaavaa, koska hankkeessa mukana olevat ovat voineet joustavasti osallistua tutkintoon johtavien opintoryhmien mukana tarvitsemiinsa kursseihin.

10. PROJEKTIN TASA-ARVOVAIKUTUKSET

Projektin koulutuksiin on osallistunut myös naisia. Metsäpalveluyrittäjäyysinfo-tilaisuudessa Juuassa metsäpalveluyrittäjän työtä oli esittelemässä naisyrittäjä.

11. HYVÄT KÄYTÄNNÖT

Nuorten kesätyökokeilun koulutusten järjestäminen yhteistyössä Metsäala ammatiksi -hankkeen kanssa on onnistunut hyvin ja näin nuoria on saatu innostumaan metsäalasta ja mahdollisesta yrittäjyydestä. Myös muiden hankkeiden kanssa tehty yhteistyö on ollut kustannustehokas ja kaikkia hyödyttävä yhteistyön muoto.

12. TOIMINNAN JATKUVUUS

Suomen metsäkeskus valmistelee metsäpalveluyrittäjille suunnattua koulutusohjelmaa esiselvityshankkeen avulla. Koulutusohjelman avulla yrittäjien koulutusta ja elinkeinon edistämistä voidaan jatkaa. Projektin aikana kerätyt yhteystiedot on koottu metsäkeskuksen asiakastietojärjestelmään. Jatkossa metsäpalveluyrittäjät saavat tiedon kaikista metsäkeskuksen metsätoimijoille järjestämistä koulutuksista.

Suomen metsäkeskuksen ylläpitämään Metsään.fi-palveluun rekisteröitymällä metsäpalveluyrittäjät saavat tietonsa ja palvelunsa näkyviin verkkopalvelua käyttäville metsänomistajille. Metsäpalveluyrittäjät voivat valita kunnat, joiden alueen metsänomistajille heidän tietonsa näkyvät. Syyskuussa 2014 avautuu Metsään.fi-palveluun myös entisen Metsään Palstat -palvelun tyyppinen työkohtevälitys, jossa metsänomistajat voivat ilmoittaa omassa metsässä olevia työkohteita. Näin palvelu toimii markkinapaikkana sekä palveluille että työkohteille.

Metsäpalveluyrittäjien verkostoitumista edistettiin hankkeessa. Verkostoita on jonkin verran hiljalleen rakentunut, mutta edelleen monet yrittäjät puurtavat yksin. Verkostoitumisen edistämiseksi tarvitaan edelleen ulkopuolista tukea ja apua, mm. erilaisten yhteistyömuotomallien kehittämiseen ja pilotointiin esim. kehittämishankkeen avulla.

13. PROJEKTIN RAHOITUS

Projektin rahoitus suunnitelman * mukaan:

Projektin toteutunut rahoitus:

ESR- ja valtion rahoitus	122 799,00	€	85	%		122 799,00	€	85	%
Kuntien rahoitus	13 341,00	€	9	%		11 890,35	€	8	%
Muu julkinen rahoitus	0	€	0	%		5 110,65	€	4	%
Yksityinen rahoitus	8 330,00	€	6	%		4 670,00	€	3	%
Tulot	0	€	0	%		0	€	0	%
Rahoitus yhteensä	144 470,00	€	100	%		144 470,00	€	100	%

* Suunnitelma = viimeisin hyväksytty projektisuunnitelma

14. YHTEENVETO PROJEKTIN TOTEUTUKSESTA JA TULOKSISTA

Metsäpalveluyrittämisellä työpaikkoja ja palveluja maaseudulle -projektin lähtökohtana oli saada lisää uusia metsäpalveluyrittäjiä maakuntaan sekä parantaa jo olemassa olevien metsäpalveluyritysten elinvoimaisuutta tarjoamalla koulutusta ja konsultointia. Kasvuhaluja yrityksiä myös rohkaistiin palkkaamaan lisätyövoimaa. Uusille toimijoille on tilaa markkinoilla.

Kohderyhmänä olivat metsäpalveluyrittäjät, metsäpalveluyrittäjyydestä kiinnostuneet ja maatilataloutta monialaistavat henkilöt (ml osa-aikaviljelijät).

Projektin tavoitteina oli saada mukaan 20 yritystä ja 60 henkilöä. Uusia työpaikkoja tavoiteltiin saatavan 10 ja uusia yrityksiä 4. Osallistujien koulutuspäivien määrätavoite oli 840.

Projektin toteutuksessa lähdettiin liikkeelle toimialan kartoituksesta. Kohderyhmän pohjaksi kerättiin maakunnassa toimivat metsäpalveluyrittäjät sekä Metsäala ammatiksi -projektin kartoittamat maatilatalouden monialaistamisesta kiinnostuneet henkilöt. Lisäksi järjestettiin ympäri maakuntaa neljä info-tilaisuutta metsäpalveluyrittäjyydestä kiinnostuneille. Tilaisuuksissa osallistujilta kerättiin tietoa heidän tarvitsemistaan koulutusaiheista. Näiden kartoitusten pohjalta järjestettiin hankkeen toteutusaikana koulutus- ja keskustelutilaisuuksia sekä konsultoitiin aloittavia metsäpalveluyrityksiä.

Projektille asetetut tavoitteet pääosin saavutettiin ja osin ylitettiin. Projektin tavoiteltiin mukaan 20 yritystä, toteutuma oli 34 yritystä ja 4 organisaatiota. Projektissa aloitti 101 henkilöä, kun tavoite oli 60. Uusia työpaikkoja tavoiteltiin 10, toteutuma oli 10. Uusia yrityksiä tavoiteltiin perustettavan 4, niitä perustettiin 8. Osallistujien henkilökoulutus- ja henkilötyöpäiviä kertyi 212, tavoite oli ylimitoitettu 840 päivää.

Hankkeen toteutuksen edetessä yritysten koulutushalukkuus kasvoi, vuoden 2013 loppupuoliskolla koulutuksia oli runsaasti ja myös osallistumisaktiivisuus oli hyvä. Pienyrittäjät ovat haasteellinen ryhmä lähtemään koulutuksiin, näin ollen koulutusaiheiksi pitää löytää heille tärkeät osa-alueet. Uusiin metsälakimuutoksiin liittyvät koulutukset keräsivät osallistujia hyvin, samoin työmaan hinnoitteluun ja markkinointiin liittyvät koulutukset. Projektin aikana kävi selväksi, että yrittäjien keskinäisessä verkostoitumisessa on vielä paljon kehittämisen varaa.

Hankkeen toteuttajien kannalta projekti onnistui hyvin, yhteistyö eri toimijoiden välillä oli mutkatonta ja hedelmällistä sekä kohderyhmältä kerätty palaute oli hyvää.

15. AINEISTON SÄILYTYS

Missä säilytetään projektin toteutukseen liittyviä asiakirjoja, kuten kirjanpitoaineistoa, toiminnan tarkastuksen kannalta tarpeellisia asiakirjoja, tietoja toiminnasta ja osallistujista sekä ohjausryhmän pöytäkirjoja. Säilytyspaikan osoite tai yhteystiedot.

Suomen metsäkeskus, Julkiset palvelut, Pohjois-Karjalan alueyksikkö, Siltakatu 20 B, 80101 JOENSUU

Kuntalaskenta Oy, Lampolahdenkatu 2-4, 76100 PIEKSÄMÄKI

Päiväys ja allekirjoitus

25.08.2014

Mikko Korhonen

va. aluejohtaja